

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСТНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ» У ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ НА 2014 – 2018 РОКИ

Кулікова Л.Б.

Херсонська державна морська академія

У даній статті піднімається проблема створення конкурентоспроможної системи професійної освіти та підвищенні якості підготовки фахівців морської галузі в Україні. Описується підготовча робота до проведення науково-методичного експерименту, зроблена науково-педагогічним колективом академії. Сформульовано концептуальні засади та підходи до організації та проведення дослідно-експериментальної роботи в навчальному процесі. Визначено такі важливі поняття: як предмет, об'єкт, мета, концепція, гіпотеза та завдання експериментально-дослідної роботи. Виділено основні положення, які складають теоретичні та методичні основи навчання та реалізації нової методичної системи професійної підготовки курсантів у даному експерименті. Описується трирівневий підхід контролю набутих курсантами знань і професійних навичок.

***Ключові слова:** компетентністний підхід, науково-методичний експеримент, морська професійна освіта, зміст, інноваційні методи, навчальні модулі, робочі, навчальні плани та програми.*

Вступ. Міжнародний досвід свідчить про необхідність забезпечення компетентісно спрямованої, якісної освіти, що відповідає освітнім запитам студентів, дозволяє їм вільно проявляти свої здібності та таланти.

Саме тому реформування освіти в Україні спрямоване на створення оптимальних умов навчання і виховання всебічної розвиненої, духовно багатой та творчо обдарованої особистості, здатної і готової до життя в конкурентоспроможному суспільстві до прийняття відповідальних рішень в умовах вільного вибору. Освіта повинна забезпечити розвиток індивідуальності людини як особистості та найвищої цінності суспільства на основі виявлення її задатків, здібностей, обдарованості і талантів.

Характерною залишається застарілість наявних і відсутність сучасних стандартів у сфері підготовки фахівців. Пілотні проекти із розроблення професійних та оновлення освітніх стандартів залишаються поодинокими і не мають системного характеру. Як наслідок, більшість кваліфікацій, які присвоюються в Україні, не відповідають міжнародним критеріям щодо забезпечення якості, що ускладнює їх визнання на міжнародному рівні.

Актуальними залишаються проблеми регулювання відносин та інституційного забезпечення процесів, пов'язаних із визначенням і прогнозуванням вимог до компетентності працівників, оновленням існуючих та розробленням нових кваліфікацій, оцінюванням і визнанням результатів навчання.

Досягнення високої якості професійної освіти є головною метою кожного вищого навчального закладу.

Керуючись завданнями декларацій і комюніке Болонського процесу, національна система вищої освіти, головна мета якої – реалізація можливостей формування у випускника вищого навчального закладу соціально та професійно важливих знань, умінь, навичок та компетенцій, має сьогодні вирішувати вимоги національного ринку праці та Європейського співтовариства.

Сьогодні більшість навчальних закладів України працює над створенням власної конкурентоспроможної системи професійної освіти, ця проблема є актуальною і для нашого навчального закладу.

Розробка власної конкурентоспроможної системи професійної освіти академії, яка охоплює всі види діяльності академії та спрямована на використання матеріальних

(технічних) і людських ресурсів для найбільш ефективного задоволення потреб курсантів та роботодавців, стане одним із пріоритетних напрямків діяльності професорсько-викладацького складу.

Враховуючи поставлену задачу: виведення нашого навчального закладу в перелік визнаних в Європі та світі морських навчальних закладів – нам необхідно ґрунтовно змінити підхід до організації навчально-виховного процесу в академії.

Саме потреба у підвищенні якості професійної підготовки фахівців морської галузі визначає **актуальність даного дослідження**.

Мета роботи – охарактеризувати концептуальні засади проведення дослідно-експериментальної роботи. **Завдання** – проаналізувати підходи вчених і сформулювати концептуальні засади проведення дослідно-експериментальної роботи при навчанні майбутніх фахівців морської галузі.

Основна частина. У жовтні 2014 року в Херсонській державній морській академії відбулась значна подія, в певній мірі історичного характеру. Згідно наказу МОН за № 1148 від 7.10.2014 р. академія отримала статус експериментального вищого навчального закладу, в якому було затверджено Заявку на проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Теоретико-методичні засади реалізації компетентнісного підходу в системі ступеневої підготовки фахівців морської галузі» та План її реалізації.

Було встановлено, що експеримент буде проводитись у 2014–2018 роках спільно з Національною академією педагогічних наук України.

Слід зазначити, що цьому передувала тривала та копітка підготовча робота всього науково-педагогічного і викладацького колективу протягом року.

Колектив академії визначив головну мету у своїй діяльності – розробити таку систему підвищення рівня якості освіти морських фахівців, яка дозволила б їм стати конкурентно спроможними на світовому ринку праці, шляхом експериментального відпрацювання найбільш ефективної методики підготовки морських фахівців по ступеням від професії матроса-моториста до старшого механіка і капітана, при цьому яка б в одночас поєднала в собі національні позитивні традиції морської освіти та найкращі світові досягнення в навчанні майбутнього командного складу відповідним компетенціям.

Протягом всього підготовчого періоду було проаналізовано, впорядковано, систематизовано і розроблено бібліографічний показчик з нормативних документів, наукових монографій та статей як вітчизняних, так і закордонних науковців присвячені цій проблемі за такими напрямками: компетентнісний підхід в освіті, сучасні освітні технології, вища освіта і наука, Болонський процес в Україні та в країнах Європи.

Для того, щоб всі викладачі академії занурилися в тему, протягом року на всіх факультетах академії, в Морському коледжі та ліцеї проводилися конференції і науково-методичні семінари, де в дискусійній формі розглядалися теоретичні, практичні та методичні проблеми впровадження компетентнісного підходу, а також актуальні питання розвитку світової морської освіти в паралелі з актуальними проблемами розбудови вищої освіти України і завданнями, проголошеними в новому Законі «Про вищу освіту». (Аналогічні заходи – конференції, виховні часи були проведені серед учнів ліцею та курсантів і студентів академії та коледжу.)

У практичній частині викладачами було сформульовано перелік компетентностей, якими мають оволодіти претенденти на зайняття посад судноводія, механіка й електромеханіка, а також структуровано їх систему підготовки за відповідними кваліфікаційними рівнями; визначено тематичні блоки професійної, загальноінженерної та загальнонаукової підготовки, оволодіння якими дозволить оволодіти необхідним рівнем компетентності.

У блоці професійної підготовки встановлено міжпредметні зв'язки з дисциплінами загально інженерної та загальнонаукової підготовки.

Також вперше було введено до навчальних планів систему тренажерної підготовки курсантів, яку інтегрували у відповідні курси академічної підготовки, з урахуванням компетентнісного підходу, розробили програми практичної підготовки, виконання яких дозволить курсантам у повному обсязі закріпити під час проходження плавальної практики отримані теоретичні знання, необхідні вміння та навички.

До навчальних планів було уведено ряд дисциплін, у процесі вивчення яких курсанти повинні отримати можливість краще підготуватися до відбору в судноплавних компаніях і подальшої професійної діяльності.

Також слід зазначити, що всі ці питання постійно обговорювалися на засіданнях вченої ради академії.

Наступним етапом стало визначення теоретичних і концептуальних засада, які становлять фундаментальну основу нашого експерименту, і які були представлені на обговорення і погоджені Міністерством освіти та провідними науковцями з Національної академії педагогічних наук України.

Як відомо обґрунтування будь-якого наукового, в нашому випадку науково-методичного експерименту, будується на визначенні таких важливих понять як предмет, об'єкт, мета, концепція, гіпотеза та завдання експериментально-дослідної роботи.

Таким чином, робочою групою з організації впровадження експерименту в навчальний процес академії було визначено й узгоджено, що об'єктом нашого дослідження є навчально-виховний процес ХДМА, який включає навчальну, практичну та тренажерну підготовку морських фахівців, а його предметом є зміст, форми, методи та засоби навчання курсантів і студентів в умовах запровадження компетентісного підходу до організації навчально-виховного процесу.

Метою дослідження і експерименту є розробка, теоретичне обґрунтування й експериментальна перевірка спеціально створеної методичної системи запровадження компетентісного підходу до організації навчально-виховного процесу підготовки майбутніх фахівців морської галузі.

Також була розроблена концепція дослідження, яка передбачає, що досягнення ефективності системи професійної підготовки майбутніх фахівців морської галузі на сучасному етапі розвитку освіти в Україні, можливо досягти лише враховуючи євроінтеграційні процеси, які визначаються адекватним вибором цілей і завдань, організаційних форм, методів і засобів навчання в їх раціональному поєднанні, також необхідно орієнтуватися лише на інноваційні технології навчання, які побудовані на засадах компетентісного підходу, і саме це дасть змогу підвести до суттєвих змін у його змістовій і процесуальній складових, в умовах модернізації традиційної системи навчання, розробки і реалізації нової методичної системи, що ґрунтується на таких положеннях, які складають теоретичні та методичні засади навчання:

– також концепція передбачає подальшу розробку стандартизації, системність і безперервність, комп'ютеризацію, діяльнісний підхід, гуманізацію, гуманітаризацію, що є обов'язковими умовами єдиного освітнього простору, в якому має здійснюватися підготовка морського фахівця;

– провідним у методичній системі професійної підготовки курсантів і студентів морських навчальних закладів має стати принцип інтеграції фундаментальності та професійної спрямованості змісту, форм, методів і засобів навчання;

– спеціальне розроблення і використання системи професійно спрямованих завдань до всіх видів занять, побудова якої спирається на виділення елементів знань і компетенцій діяльності морського фахівця;

– орієнтація процесу навчання на педагогічно доцільне та ефективне поєднання пояснювально-ілюстративних, експериментально-пошукових і проблемно-пошукових, активних та інтерактивних технологій навчання;

– процес організації навчально-пізнавальної діяльності на основі компетентісного підходу визначається методологією системно-діяльнісного

і комплексного підходів, що повинно дозволити нам побудувати динамічну модель навчально-виховного процесу, визначити її якісну сутність в єдності всіх її складових і умов її реалізації і функціонування;

- потребують поглиблення та змістовного виділення міжпредметні зв'язки курсів соціально-гуманітарних, фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін з метою становлення майбутнього морського фахівця, із постійною рефлексією співвідношення теоретичної підготовки в морському навчальному закладі з результатами практичної та тренажерної підготовки курсантів на судах морського флоту;

- навчання має здійснюватися за умови широкого використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, застосування модульно-рейтингової системи організації навчального процесу, зростання ролі самостійного навчання, дистанційного доступу до різноманітних відомостей; інтегративного підходу до використання віртуальних комп'ютерних моделей, мультимедійних посібників і класичних засобів навчання.

Виведена робочою групою гіпотеза дослідно-експериментальної роботи, ґрунтується на припущенні, що суттєве поліпшення професійної підготовки майбутнього фахівця морської галузі можливе лише за умови розробки сучасних теоретичних і методичних засад навчання на основі компетентісного підходу та впровадження у навчальний процес морських навчальних закладів методичної системи, в основу якої покладено принцип інтеграції гуманітарної, фундаментальної та професійної підготовки шляхом розробки цілісної компетентісної моделі морського фахівця. Це зумовить:

- приведення у відповідність змісту підготовки майбутніх морських фахівців сучасним вимогам Міжнародної морської організації й актуальним вимогам розвитку особистості;

- інтеграцію традиційних засобів навчання та нових, як чинника підвищення інтенсивності і результативності навчально-виховного процесу, а також активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, розвитку їх творчої активності;

- дотримання принципів індивідуалізації та диференціації навчання, посилення мотивації навчально-пізнавальної діяльності до здобування знань та оволодіння фаховими компетентностями, реалізацію особистісно-орієнтованого підходу;

- підвищення рівня професійної підготовки і, як наслідок, більш ефективне формування фахових компетентностей курсантів та студентів, потрібних для роботи на флоті;

- урізноманітнення форм, методів і засобів залучення студентів до участі в навчально-виховному процесі;

- залучення курсантів до продуктивної науково-дослідної діяльності, що сприятиме не лише розширенню теоретичної бази фундаментальних та фахових знань, але й виявленню та розвитку творчого потенціалу особистості.

Відповідно до предмета, мети, концепції та гіпотези дослідження було визначено наступні завдання:

1. Дослідити становлення та розвиток морської освіти у вищих морських навчальних закладах України і за кордоном, з метою визначення теоретико-змістових засад фахової підготовки майбутніх фахівців морської галузі.

2. Вивчити стан розв'язання проблеми в методичній і психолого-педагогічній літературі з метою підвищення ефективності підготовки фахівців морської галузі шляхом запровадження компетентісного підходу до організації навчально-виховного процесу.

3. Теоретично обґрунтувати концепцію та розробити модель навчально-виховного процесу на основі компетентісного підходу, використовуючи взаємозв'язок принципів фундаментальності та фахової спрямованості навчання.

4. Розробити вимоги до змісту й структури фахової підготовки для судноводійної, судномеханічної та електромеханічної спеціальностей морських навчальних закладів за

освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший бакалавр», «бакалавр» та «магістр», виходячи з мети та завдань навчання на основі компетентнісного підходу.

5. Розробити складові галузевих стандартів вищої освіти (ОПП, ОКХ, засоби діагностики), а також методи демонстрації компетентностей, критерії оцінювання та систему забезпечення якості підготовки.

6. Розробити тимчасове положення про організацію навчального процесу з урахуванням компетентнісного підходу.

7. Розробити робочі навчальні програми дисциплін з урахуванням компетентнісного підходу в навчанні морських фахівців відповідно до вимог ІМО для судноводійної, судномеханічної та електромеханічної спеціальностей морських навчальних закладів, а також комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

8. Здійснити експериментальну перевірку гіпотези дослідження.

У процесі експерименту було передбачено за необхідне:

– розробити компетентнісні моделі та структурно-логічні схеми підготовки морських фахівців усіх спеціальностей і всіх рівнів з урахуванням міжпредметних зв'язків навчальних дисциплін різних циклів;

– переглянути методики навчання відповідних навчальних дисциплін усіх циклів та системи формування загальних і фахових компетентностей з урахуванням необхідності переходу від традиційних монологічних методів навчання в межах одного предмету до суб'єкт-суб'єктних комунікативних методик. Ми вже бачимо, що це стосується майже всіх навчальних дисциплін як гуманітарного, фундаментального циклів, так і професійно орієнтованих дисциплін;

– проводиться дослідницька робота, щодо вдосконалення курсу «Менеджмент морських ресурсів» не тільки у формі окремої навчальної дисципліни, а як узагальнюючої системи знань, яка спонукала би курсантів до осмисленого сприйняття відповідних знань при вивченні інших фахових і загальних предметів;

– запровадження модульного підходу до організації навчального процесу, який має на меті поетапне та взаємопов'язане оволодіння курсантами окремими компетентностями в рамках навчального модуля і з урахуванням поєднання окремих компетентностей у загально-професійну компетентність. Було встановлено, що при введенні модульного навчання, освітні програми повинні розроблятися у залежності від цілей освіти в цілому. Говто в модуль вкладається тільки той навчальний матеріал, який є складовою у формуванні певної компетентності без засвоєння курсантами, так званих «мертвих знань», які не приймають участі у формуванні даної компетентності. На основі модульного навчального плану розробляється навчальний план із формуючих модулів (навчальних дисциплін), що деталізує підготовку фахівців відповідного рівня та спеціальності і в той же час передбачено, що навчальний матеріал є складовою фахової компетентності;

– робочою групою були переглянуті змістові складові навчальних дисциплін гуманітарного та фундаментального циклів і їх чітка прив'язка до професійної підготовки фахівця, що дасть можливість курсанту у процесі навчання набути необхідних у подальшій професійній діяльності загальних компетентностей (соціальних і фундаментальних);

– планується під час проведення експерименту розробити нові форми і методи оцінювання, перейти до трьохрівневого контролю набутих курсантами знань та професійних навичок. Якщо при традиційному підході контроль за навчальними досягненнями курсанта здійснювався у два етапи – поточний контроль та контроль під час заліково-екзаменаційних сесій, то при запровадженні компетентнісного підходу передбачено перехід до трьох етапів контролю, а саме: поточний контроль, що здійснюється викладачем за результатами засвоєння курсантами змістових модулів навчальних дисциплін (тематичне оцінювання); оцінювання формуючих модулів

(навчальних дисциплін) під час заліково-екзаменаційних сесій; завершальне інтегральне оцінювання рівня оволодіння певними компетентностями курсантом у залежності від етапу навчання, що здійснюється відповідними комісіями та має забезпечити накопичувальну основу для відчуття майбутнім фахівцем компетентності у вибраному фаху.

Висновки. Так у загальному виді виглядають основні теоретичні концептуальні засади з організації і впровадження дослідно-експериментальної роботи, яку планується створити, впровадити і досягти намічених кінцевих результатів у 2018 році.

Восени 2015 року завершується перший рік експериментальної роботи, про виконання завдань намічених нами на 2014–2015 н. р. планується, що ректорат буде звітувати перед НАПН та Міністерством освіти України. Про те, що вже зроблено на теперішній час, над чим зараз працює весь колектив викладачів академії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абакумова Н. Н., Малкова И. Ю. Компетентностный подход в образовании: организация и диагностика / Н. Н. Абакумова, И. Ю. Малкова – Томск : Томский государственный университет, 2007. – 368 с.
2. Байденко В. И., Джерри ван Зантворт. Модернизация профессионального образования: современный этап. Европейский фонд образования / В. И. Байденко, Джерри Ван Зантворт. – М., 2003. – 159 с.
3. Байхонова С. З. Управление качеством образования на основе компетентностного подхода // Менеджмент в образовании. – 2010. – №4. – С. 260-265.
4. Баранников А. В. Содержание профессионального образования. Компетентностный подход / А. В. Баранников. – М., 2002.
5. Бех И. Теоретико-прикладной смысл компетентностного подхода в педагогике / И. Д. Бех // Педагогика и психология: вестник АПН Украины. – 2009. – № 2. – С. 27-33.
6. Болонский процесс: Результаты обучения и компетентностный подход (Книга – приложение 1) / Под науч. ред. д-ра пед. наук, профессора В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2009. – 536 с.
7. Болонский процесс: европейские и национальные структуры квалификаций (Книга – приложение 2) / Под науч. ред. д-ра пед. наук, профессора В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2009. – 220 с.
8. Болонский процесс: Концептуально-методологические проблемы качества высшего образования (Книга-приложение 3) / Под науч. ред. д-ра пед. наук, профессора В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2009. – 304 с.
9. Козлова Г. Компетентнісний підхід до навчання студентів і викладачів: [інтерактивне навчання: форми, методи; складові системи активного навчання; базовий компонент – інтерактивний модуль з дисципліни «Вступ до фаху»; тренінг-курс для викладачів «Сучасні освітні технології в освіті» та ін.] / Г. Козлова, Т. Кублікова // Вища школа. – 2011. – № 4. – С.83-93.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки // Вища школа. – 2013. – № 2. – С. 86-106.
11. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року №1556-VII, м. Київ // Освіта в Україні: довідковий бюлетень. – 2014. – № 9. – С. 29-106.
12. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: пост. КМ України від 23 листопада 2011 року № 1341 // Вища школа. – 2012. – № 3. – С. 103-125.
13. ПДНВ / Включает Манильские поправки 2010 года. / Международная конвенция о подготовке и дипломировании моряков и несении вахты / ИМО: Международная морская организация. – Лондон, 2013. – 414 с.

14. Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару. – К. : Педагогічна думка, 2009. – 360 с.
15. Сухарніков Ю. Суть поняття learning outcomes у вищій освіті України / Ю. Сухарніков // Вища школа. – 11/2012. – № 11. – С. 7-24.

REFERENCES

1. Abakumova N. N. Kompetentnostnyy podkhod v obrazovanii: orhanyzatsyya y dyahnostyka / Abakumova N. N., Malkova Y. Yu. – Tomsk : Tomskyy gosudarstvennyy unyversytet, 2007. – 368 s.
2. Baydenko V. Y. Modernyzatsyya professyonal'noho obrazovaniya: sovremennyy etap. Evropeyskyy fond obrazovaniya Tekst. / V. Y. Baydenko, Dzherry Van Zatvort. – M., 2003. – 159 s.
3. Baykhonova S. Z. Upravlyeniye kachestvom obrazovaniya na osnove kompetentnostnoho podkhoda // Menedzhment v obrazovanii. – 2010. – № 4. – S. 260-265.
4. Barannykov A.V. Soderzhaniye professyonal'noho obrazovaniya. Kompetentnostnyy podkhod / A.V. Barannykov. – M. : 2002.
5. Bekh Y. Teoretyko-prykhadnoy smysl kompetentnostnoho podkhoda v pedahohyke / Y. D. Bekh // Pedahohyka y psykhohohyka: vestnyk APN Ukrayny. – 2009. – № 2. – S. 27-33.
6. Bolonskyy protsess: Rezul'taty obucheniya y kompetentnostnyy podkhod (Knyha – prylozheniye 1) / Pod nauch. red. d-ra ped. nauk, professora V. Y. Baydenko. – M. : Yssledovatel'skyy tsentr problem kachestva podgotovky spetsyalystov, 2009. – 536 s.
7. Bolonskyy protsess: evropeyskiye y natsyonal'nyye struktury kvalyfykatsyy (Knyha – prylozheniye 2) / Pod nauch. red. d-ra ped. nauk, professora V. Y. Baydenko. – M. : Yssledovatel'skyy tsentr problem kachestva podgotovky spetsyalystov, 2009. – 220 s.
8. Bolonskyy protsess: Kontseptual'no-metodolohycheskiye problemy kachestva vyssheho obrazovaniya (Knyha-prylozheniye 3) / Pod nauch. red. d-ra ped. nauk, professora V.Y. Baydenko. – M. : Yssledovatel'skyy tsentr problem kachestva podgotovky spetsyalystov, 2009. – 304 s.
9. Kozlova H. Kompetentnisnyy pidkhid do navchannya studentiv i vykladachiv: [interaktyvne navchannya: formy, metody; skladovi systemy aktyvnoho navchannya; bazovyy komponent – interaktyvnyy modul' z dystsypliny «Vstup do fakhu»; treninh-kurs dlya vykladachiv «Suchasni osviti tekhnolohiyi v osviti» ta in.] / H. Kozlova, T. Kublikova // Vyscha shkola. – 2011. – № 4. – S.83-93.
10. Natsional'na stratehiya rozvytku osvity v Ukrayini na 2012-2021 roky: [proekt] // Vyscha shkola. – 2013. – № 2. – S.86 – 106.
11. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrayiny vid 1 lypnya 2014 roku #1556-III, m. Kyiv // Osvita v Ukrayini: dovidkovyy byuletyn'. – 2014. – № 9. – S.29 – 106.
12. Pro zatverdzhennya Natsional'noyi ramky kvalifikatsiy: post. KM Ukrayiny vid 23 lystopada 2011 roku # 1341 // Vyscha shkola. – 2012. – № 3. – S.103 – 125.
13. PDNV / Vklyuchaet Manyl'skiye popravky 2010 hoda. / Mezhdunarodnaya konventsyya o podgotovke y dyplomirovaniy moryakov y nesenyi vakht / YMO : Mezhdunarodnaya morskaya orhanyzatsyya. – London, 2013. – 414 s.
14. Realizatsiya yevropeys'koho dosvidu kompetentnisnoho pidkhodu u vyshchiiy shkoli Ukrayiny: materialy metodolohichnoho seminaru. – K. : Pedohohichna dumka, 2009. – 360 s.
15. Sukharnikov Yu.Sut' ponyattya learning outcomes u vyshchiiy osviti Ukrayiny / Yu. Sukharnikov // Vyscha shkola. – 11/2012. – № 11. – S. 7-24.

Кулікова Л.Б. КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ПРОВЕДЕНИЯ ОПЫТНО-ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ РАБОТЫ ПО ТЕМЕ «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕАЛИЗАЦИИ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА В СИСТЕМЕ СТУПЕНЧАТОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ МОРСКОЙ ОТРАСЛИ» В ХЕРСОНСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ МОРСКОЙ АКАДЕМИИ НА 2014-2018 ГОДЫ

В данной статье поднимается проблема создания конкурентоспособной системы профессионального образования и повышения качества подготовки специалистов морской отрасли в Украине. Описывается подготовительная работа к проведению научно-методического эксперимента, проделанная научно-педагогическим коллективом академии. Сформулированы концептуальные основы и подходы к организации и проведению опытно-экспериментальной работы в учебном процессе. Определены такие важные понятия как предмет, объект, цель, концепция, гипотеза и задачи экспериментально-исследовательской работы. Выделены основные положения, которые составляют теоретические и методические основы обучения и реализации новой методической системы профессиональной подготовки курсантов в данном эксперименте. Описывается трехуровневый подход контроля приобретенных курсантами знаний и профессиональных навыков.

Ключевые слова: компетентностный подход, научно-методический эксперимент, морское профессиональное образование, содержание, инновационные методы, учебные модули, рабочие, учебные планы и программы.

Kulikova L.B. THE CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF THE EXPERIMENTAL WORK ON «THE THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR IMPLEMENTING COMPETENCY APPROACH IN THE SYSTEM OF MARITIME SPECIALIST TRAINING» IN KHERSON STATE MARITIME ACADEMY IN 2014-2018 YEARS

This article raises the problem of creating a competitive system of vocational education and improving the quality of specialist training of the maritime industry in Ukraine. The article describes the preparatory work for the implementation of scientific and methodological experiment undertaken by scientific and teaching staff of the Academy. A conceptual framework and approaches to the organization and conduct experimental work in the educational process were formulated. Such important concepts as subject, object, aim, concept, hypothesis and objectives of experimental research were determined. The basic provisions were highlighted that make up the theoretical and methodological foundations of learning and implementing new methodical system of students' vocational training in this experiment. It describes the three-tiered approach to control cadets' acquired knowledge and skills.

Keywords: competence approach, scientific and methodological experiment, marine professional education, content, innovative methods, training modules, working plan, curricula and programs.

© Кулікова Л.Б.

Статтю прийнято
до редакції 24.06.15